

Sysseleannen på Svalbard
Postboks 633
9171 LONGYEARBYEN

Deres ref

Vår ref

Dato

17/610

21. september 2017

Utarbeidelse av helhetlig forvaltningsplan for Isfjordområdet

Klima- og miljødepartementet vil med dette presisere oppdraget Sysseleannen har fått i tildelingsbrevet for 2017 der det heter at Sysseleannen skal melde oppstart av arbeid med å lage en helhetlig forvaltningsplan for Isfjordområdet, herunder forvaltningsplaner for etablerte verneområder på Sentral-Spitsbergen, samt mellomliggende (ikke vernede) arealer innenfor forvaltningsområde 10. Videre heter det at tiltak som legger til rette for ikke-motorisert aktivitet samt mulige forskriftsendringer skal vurderes.

Oppdraget inngår i Sysseleannens arbeid med utarbeidelse av forvaltningsplaner for alle verneområdene på Svalbard, jf. brev fra daværende Miljøverndepartementet til Sysseleannen datert 3. juni 2009. I dette brevet gis overordnede føringer for arbeidet med forvaltningsplaner. Disse føringene er fremdeles gjeldende.

Siden det opprinnelige oppdragsbrevet ble utformet i 2009, er påvirkningen fra klimaendringene blitt enda tydeligere, samtidig som samfunnet er inne i en omstillingsfase. Disse endringene er omtalt i den nye svalbardmeldingen (Meld. St. 32 2015-2016) der det blir vist til at det er behov for en helhetlig tilnærming til ulike typer ferdsel og annen aktivitet i områdene som omgir lokalsamfunnene. Man ønsker å få på plass mer langsiktige planer særlig for bruken av Forvaltningsområde 10. Hensikten er å legge til rette for og styre bruken slik at målene om økt lokal verdiskaping og gode opplevelser for de besøkende oppnås, samtidig som forståelsen for Svalbards unike miljøkvaliteter økes og verneverdier ivaretas i samsvar med miljømålene for Svalbard og formålet med verneområdene.

Forvaltningsplanen skal omfatte Isfjordområdet, som i denne sammenhengen omfatter de etablerte verneområder på Sentral-Spitsbergen, samt mellomliggende (ikke vernede) arealer innenfor forvaltningsområde 10 og de mest trafikkerte områdene på østkysten. Den delen av forvaltningsområde 10 som er knyttet til Ny-Ålesund, skal ikke omfattes av forvaltningsplanen. Forvaltningsplanen skal heller ikke omfatte planområdene. Planen skal

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 882

Avdeling
Hav- og
forurensningsavdelingen

Saksbehandler
Marie Helene
Korsvoll
22 24 58 20

imidlertid omfatte også Indre Wijdefjorden nasjonalpark for å få en helhetlig plan for det sentrale Spitsbergen, jf. oppdragsbrevet fra 2009¹. Den samlede forvaltningsplanen skal inneholde selvstendige forvaltningsplaner for de aktuelle verneområdene.

Hovedtema for forvaltningsplanen vil være helhetlig styring av ulike former for ferdsel og tiltak knyttet til dette. Dersom det vurderes hensiktsmessig, kan det i løpet av prosessen foretas nærmere presiseringer av hva forvaltningsplanen skal omhandle.

Raske klimaendringer og endring i fremtidige miljøforhold er noe miljøforvaltningen må ta hensyn til, og som all virksomhet må tilpasse seg. Det er viktig at forvaltningsplanen bidrar til å styre ferdselen og annen aktivitet, og legge til rette for bl.a. ulike reiselivsprodukter på en måte som tar hensyn til det økende presset på miljøet bl.a. som følge av klimaendringene. I arbeidet med forvaltningsplanen bør man også ta høyde for at det fra reiselivsnæringen blir pekt på at en økning i antall ankomne gjester fra ca. 120 000 i 2016 til 250 000 ankomne gjester innen 2022 er et realistisk scenario.

I en slik helhetlig plan må retningslinjer for ferdsel vurderes for ulike delområder, ut fra hvor en ønsker å tilrettelegge for ferdsel og hvor hensynet til sårbare naturverdier tilsier at områdene bør skjermes mot ulike ferdselsformer i større eller mindre grad hele eller deler av året.

Det er viktig at forvaltningsplanen bidrar til å finne løsninger for områder som blir mer sårbare for ferdsel på grunn av klimaendringene. Klimaendringer har medført at områder der det fremdeles er fjordis i vinterhalvåret, er blitt viktigere for isavhengige arter som isbjørn og ringsel. Samtidig har disse områdene også blitt viktigere og mer attraktive for reiselivet, forskning og annen lokal bruk. Det må derfor gjøres en særskilt vurdering av ferdsel og annen aktivitet i denne typen fjordområder. Behovet for sonering av denne typen områder skal vurderes. Sonering med ulik grad av restriksjoner på ferdsel og annen aktivitet må utformes på bakgrunn av en kartlegging av bl.a. sårbarhet og verneverdier, og utformes i dialog med ulike brukerinteresser. Hensyn til andre arter og områder som har blitt, eller forventes å bli mer sårbare for ferdsel som følge av klimaendringer, skal også vurderes og vektlegges.

Nye former for ferdsel og bruk av nye farkoster både til sjøs og i luften skal omtales. Cruisetrafikken er økende, og i forvaltningsplanarbeidet må derfor dette vurderes særskilt med sikte på å sikre at cruiseturismen i forvaltningsplanområdet skjer på en måte som er i samsvar med miljømålene og formålet med verneområdene i Isfjorden.

Et av målene for miljøvernet på Svalbard er at mulighetene for å oppleve Svalbards natur uforstyrret av motorisert ferdsel og støy skal ivaretas, også i områder som er lett tilgjengelig

¹ De etablerte verneområdene er Nordenskiöld Land nasjonalpark, Sassen-Bünsow nasjonalpark, Nordre Isfjorden nasjonalpark, Indre Wijdefjorden nasjonalpark og Festningen geotopvernområde. Fuglereservatene Kapp Linne, Bohemanneset og Gåsøyane dekkes av egen forvaltningsplan

fra bosettingene. I tråd med dette skal forvaltningsplanen vurdere tiltak for ikke-motoriserte reiselivstilbud med utgangspunkt i lokalsamfunnene.

Omstillingen av samfunnet innebærer økt aktivitet knyttet til bl.a. reiseliv og forskning. Det er et mål at Svalbards spesielle naturgitte fortrinn og unike tilgjengelighet utnyttes godt til forskning og høyere utdanning. Samtidig må aktiviteten selv ikke skade dette grunnlaget. Forskning og høyere utdanning har skjedd og bør fortsatt i hovedsak skje med utgangspunkt i etablerte lokalsamfunn og forskningsstasjoner.

Forvaltningsplanen skal være myndighetenes verktøy i den daglige forvaltningen og gi de ulike brukerinteressene forutsigbarhet. Samtidig må planen gi nødvendig fleksibilitet til å kunne tilpasse rammene hvis endringer i klima og ferdsel skaper nye utfordringer. I arbeidet med planen bør man se hen til prinsippene i Miljødirektoratets arbeid med besøksforvaltning i verneområder. Innenfor verneområdene er verneforskriftene rammene for forvaltningsplan. Dersom det er behov for det, kan forvaltningsplanen også omfatte forslag til tiltak som krever forskriftsendringer. Forskjellene mellom vernet og ikke-vernede areal må fremgå tydelig av planen. Dette gjelder både regelverk, forvaltningsmål, tilrettelegging og andre tiltak. Utenfor verneområdene må forvaltningsplanen bygge på svalbardmiljøloven med forskrifter og de generelle miljømålene for Svalbard.

Med hilsen

Aud Ingvild Slettemoen (e.f.)
avdelingsdirektør

Marie Helene Korsvoll
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Miljødirektoratet
Norsk polarinstitutt
Riksantikvaren